



*Förvaltning:*  
Kultur- och fritidsförvaltningen

*Ansvarig:*  
Administration

*Version:*  
1

*Dokumenttyp:*  
Strategi

*Dokument-ID:*  
1382

*Diarienummer:*  
ST 265/15, FN 47/15

*Beslutat av:*  
Kommunfullmäktige

*Publiceringsdatum:*  
2019-01-29

*Revideras:*  
2023-01-28

## Friluftsliv

### Vision för Tranås 2030

År 2030 har Tranås kommun befast sin roll som en av landets mest kreativa tillväxtmiljöer - En framgångsrik, innovativ kommun med god service och ett starkt näringsliv. Med ett geografiskt läge mitt i Östra Götalandsregionen är Tranås kommun en av de definitiva vinnarna med alla regionens större arbetsmarknader inom en halvtimmas räckhåll. Detta läge i kombination med den livsmiljö som kommunen kan erbjuda gör Tranås till en attraktiv och trygg kommun att bo i, verka i och besöka. Antalet invånare har därför vuxit och har sedan några år passerat 20 000. (Vision för Tranås kommun).

### Definition Friluftsliv

"Vistelse utomhus i natur - eller kulturlandskapet för välbefinnande och naturupplevelser utan krav på tävling". (Framtidens friluftsliv, proposition 2010)

### Tio nationella mål för friluftsliv

Regeringen beslutade i december 2012 om tio nationella mål för friluftsliv där det övergripande målet för friluftslivspolitiken är att med bland annat allemansrätten som grund stödja människors möjlighet att vistas i naturen och utföra friluftaktiviteter.

1. Tillgänglig natur för alla
2. Starkt engagemang och samverkan
3. Allemansrätten
4. Tillgänglig natur för friluftsliv
5. Attraktiv tätortsnära natur
6. Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling
7. Skyddade områden som resurs för friluftslivet
8. Ett rikt friluftsliv i skolan
9. Friluftsliv för god folkhälsa
10. Goda kunskaper om friluftsliv



## Gemensamt ansvar

Att se till att utemiljön stödjer och attraherar friluftsliv är en viktig uppgift för samhället. Stat och kommun utformar och förvaltar tillsammans förutsättningarna för friluftslivet genom uppbyggnad och underhåll av infrastruktur, vägar, anläggningar och genom att avsätta skyddade områden och grönområden.

Kommunerna har en nyckelroll genom sitt ansvar för hållbar samhällsplanering och naturvägledning utifrån antagna miljömål. Här handlar det både om ökad tillgänglighet till grönområden men också om en medveten planering för att värna om naturområden och strukturer viktiga för friluftslivet. Svartåns vattensystem och sjön Sommen ger goda möjligheter till friluftsliv och rekreation. Den tätortsnära naturen är särskilt viktig.

Andra exempel på åtgärder som främjar friluftsliv är att prioritera cykelbanor och att införa utepedagogik i förskola och skola. Vidare kan skötsel av skyddade områden - i dialog med länsstyrelsen - inriktas på ett ökat nyttjande av områdena för friluftsliv.

## Kopplingen till Tranås kommuns utvecklingsstrategi åren 2015 – 2018.

I inledningen till Tranås kommuns utvecklingsstrategi för åren 2015 – 2018 slås fast att kommunen har en nyckelroll när det gäller att tillvarata och utveckla goda livsmiljöer. För att vara attraktiv för boende, verksamheter och besökare krävs mer, utöver den grundläggande servicen som förväntas fungera oavsett var man bor. En trygg och säker miljö, ett stort utbud av aktiviteter, närhet till naturen, en stor arbetsmarknad, närhet till service är några exempel.

Friluftsstrategi för Tranås kommun knyter an till flertalet av de sju strategiska områden som fastställts av kommunfullmäktige som social inkludering, högre utbildningsnivå, infrastruktur, arbete-näringsliv, hållbart nyttjande av miljö och naturresurser samt attraktiva boendemiljöer. Hållbar utveckling handlar om att skapa ett hållbart samhälle utifrån tre perspektiv - ekologiskt, ekonomiskt och socialt.

## Tranås kommuns friluftsstrategi i relation till de nationella målen

Utifrån den nationella friluftspolitiken och de lokala förutsättningarna i Tranås har fyra utvecklingsområden identifierats. Tillgängligt friluftsliv för alla, Attraktiv tätortsnära natur, Hållbar landsbygdsutveckling och god regional tillväxt samt Friluftsliv för god folkhälsa.



*Dokumenttitel:*  
**Friluftsliv**

*Version:*  
**1**

*Dokument-ID:*  
**1382**

## Tillgängligt friluftsliv för alla

### Policy

Alla ska ha möjlighet till nära och tillgängliga naturupplevelser samt ett rikt och varierat friluftsliv. Särskilt fokus ska ligga på barn och unga, nysvenskar samt personer med funktionsnedsättning.

### Strategi

- Kommunen ska öka möjligheterna till utevistelse genom att tillgängliggöra information.
- Skolor och förskolor utnyttjar näraliggande natur regelbundet.
- Kommunen ska arbeta för att den bostadsnära naturen ska upplevas trygg och säker.
- Ett antal naturområden/anläggningar för friluftsliv ska ha särskild hög tillgänglighet.

## Attraktiv tätortsnära natur

### Policy

Det ska finnas attraktiv tätortsnära natur för friluftsliv i Tranås kommun. Detta innebär att befolkningen och besökare har tillgång till grönområden och ett tätortsnära landskap med höga frilufts-, natur- och kulturvärden.

### Strategi

- Tillgängligheten till tätortsnära natur- och kulturlandskap som är attraktiv för friluftslivet ökar genom bevarande, utveckling, och nyskapande.
- Nåbarheten till och inom natur- och kulturlandskap ökar genom vägar, cykelvägar, motionsspår, vandringsleder, stigar, ridvägar och kollektivtrafik samt genom information om dessa möjligheter.
- Andelen av det tätortsnära natur- och kulturlandskapets kvaliteter och upplevelsevärden som är bevarade och utvecklas genom strategisk planering, förvaltning, dialog och skötsel ökar kontinuerligt.
- Vid utbyggnad av nya bostadsområden ska samtidigt näraliggande områden för rekreation och friluftsliv säkerställas.



## Hållbar landsbygdsutveckling och god regional tillväxt

### Policy

Friluftslivet i Tranås ska utvecklas hållbart och utifrån god kunskap om friluftslivets förutsättningar och intresser samt bidra till landsbygdsutveckling, naturturism och en god regional tillväxt.

### Strategi

- Allemansrättens rättigheter och skyldigheter ska förmedlas till allmänhet och besökare.
- Kommunen ska verka för att formerna för samverkan utvecklas och tydliggörs tillsammans med civilsamhället.
- Samarbete ska ske med myndigheter och andra kommuner för att utveckla det lokala och regionala friluftslivet.
- Kommunen ska bevara, förvalta och utveckla natur- och kulturlandskapet samt synliggöra möjligheterna till friluftsliv för boende och besökare.
- Kommunen ska verka för hållbar landsbygdsutveckling och naturturism.

## Friluftsliv för god folkhälsa

### Policy

Tranås kommun är en trygg, jämställd och frisk livsmiljö att bo och verka i där alla kan känna delaktighet i samhället. Kommunen har ett särskilt ansvar för befolkningens hälsa, framför allt för arbetet med barns, ungdomars och äldres hälsa.

### Strategi

- Kommunen ska stödja hälsofrämjande livsmiljöer som främjar goda levnadsvanor för hela befolkningen.
- Folkhälsoaspekten ska genomsyra kommunens friluftslivsarbete.
- Genom ett utvecklat friluftsliv ska kommunen stödja invånarnas förutsättningar att själva främja sin hälsa.
- Rekreations- och naturområden ska vara tillgängliga utifrån ett mångfalds- och jämställdhetsperspektiv.



*Dokumenttitel:*  
**Friluftsliv**

*Version:*  
**1**

*Dokument-ID:*  
**1382**

## Implementering och uppföljning

Tranås kommuns friluftsstrategi är ett sektorsövergripande uppdrag som alla kommunala nämnder, styrelser, bolag och förvaltningar har ett ansvar att samverka kring, för kommuninnevånarnas och besökarnas bästa. Ytterst ansvarig är kommunfullmäktige. Det friluftspolitiska arbetet ska organiseras enligt arbetsmetoden MTV – Miljö, Tillväxt och Välbefinnande.

I kommunfullmäktiges styrkort som utgår ifrån ovanstående utvecklingsfrågor konkretiseras målen i form av styrtal som följs upp regelbundet för att säkerställa att verksamheten styr mot viljeinriktningen i Tranås kommuns friluftspolicy. Dessutom synliggörs aktiviteter och uppföljning av dessa i berörda bolags-, styrelser-, nämnders-, förvaltningars- och avdelningars styrkort.